

V Bruseli 4. júna 2021
(OR. en)

9109/21

**Medziinštitucionálny spis:
2008/0140(CNS)**

**SOC 347
ANTIDISCRIM 65
MI 383
JAI 623
FREMP 143**

SPRÁVA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. predch. dok.:	9108/21
Č. dok. Kom.:	11531/08 - COM(2008) 426 final
Predmet:	Návrh smernice Rady o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu – správa o pokroku

I. ÚVOD

Komisia 2. júla 2008 prijala návrh smernice Rady, ktorej cieľom je rozšíriť ochranu pred diskrimináciou na základe náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie na oblasti mimo zamestnania. Navrhovaná horizontálna smernica o rovnakom zaobchádzaní by mala doplniť existujúce právne predpisy ES¹ v tejto oblasti a zakázať diskrimináciu z uvedených dôvodov v týchto oblastiach: sociálna ochrana vrátane sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti; vzdelávanie a prístup k tovarom a službám vrátane bývania.

¹ Najmä smernicu Rady 2000/43/ES, smernicu Rady 2000/78/ES a smernicu Rady 2004/113/ES.

Veľká väčšina delegácií návrh v zásade privítala, mnohé z nich schvaľujú, že má za cieľ doplniť existujúci právny rámec riešením všetkých štyroch dôvodov diskriminácie prostredníctvom horizontálneho prístupu.

Väčšina delegácií potvrdila, že je dôležité podporovať rovnaké zaobchádzanie ako spoločnú hodnotu v EÚ. Niekoľko delegácií zdôraznilo význam návrhu najmä v kontexte Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCRPD). Niektoré delegácie by však uprednostnili ambicióznejšie ustanovenia týkajúce sa zdravotného postihnutia.

Aj keď niektoré delegácie vyzdvihujú dôležitosť boja proti diskriminácii, v minulosti spochybnili potrebu tohto návrhu Komisie, ktorý v prípade niektorých otázok považovali za zásah do vnútroštátnych právomocí, a vyjadrili názor, že návrh je v rozpore so zásadami subsidiarity a proporcionality. Niektoré delegácie tiež požiadali o upresnenia a vyjadrili obavy najmä v súvislosti s nedostatočnou právnou istotou, rozdelením právomocí a s praktickými, finančnými a právnymi dôsledkami návrhu.

Dve delegácie trvajú na všeobecnej výhrade v súvislosti s návrhom ako takým.

V súčasnosti majú všetky delegácie k zneniu všeobecnú výhradu preskúmania.

Delegácie CZ a DK trvajú na výhrade parlamentného preskúmania. Aj keď Komisia podporuje úsilie o kompromis, v tomto štádiu potvrdila svoj pôvodný návrh a trvá na výhrade preskúmania k akýmkoľvek jeho zmenám.

Európsky parlament prijal stanovisko 2. apríla 2009² v rámci konzultačného postupu.

V dôsledku nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra 2009 sa na uvedený návrh teraz vzťahuje článok 19 Zmluvy o fungovaní Európskej únie; po získaní *súhlasu* Európskeho parlamentu je preto potrebné jednomyselné rozhodnutie Rady.

² Pozri dokument A6-0149/2009. Súčasný Parlament vymenoval za spravodajkyňu Alice Kuhnkeovú (SE/Skupina zelených/Európska slobodná aliancia).

II. PRÁCA RADY POČAS PORTUGALSKÉHO PREDSEDNÍCTVA

Portugalské predsedníctvo predložilo komplexný kompromisný návrh, ktorý pracovná skupina pre sociálne otázky preskúmala 28. mája. Úpravy znenia navrhované predsedníctvom³ sa sústreďujú na tri hlavné nevyriešené otázky: 1) *obavy v otázke subsidiarity*; 2) *náklady vyplývajúce z vykonávania ustanovení o zdravotnom postihnutí* a 3) *právna istota*.

Delegácie poskytli svoje *predbežné reakcie* pred ďalším preskúmaním nového znenia. Veľká väčšina delegácií privítala úpravy znenia navrhované predsedníctvom a podporila obnovené úsilie prekonať patovú situáciu vyriešením týchto troch kľúčových otázok. Jedna delegácia uviedla, že text predsedníctva nedostatočne rieši obavy v otázke subsidiarity, rozsahu pôsobnosti smernice a nákladových dôsledkov. Niekoľko delegácií vyjadrilo ochotu pokúsiť sa o kompromis, ale varovalo pred neprimeraným znížením ambicióznosti smernice. Zástupca Komisie okrem toho varoval pred takýmto oslabením textu, ale uznal, že úpravy znenia navrhované predsedníctvom predstavujú dôležitý základ pre ďalšiu diskusiu.

a) Obavy v otázke subsidiarity (článok 2 ods. 8, článok 3, článok 4a ods. 2 a článok 7 ods. 1 a odôvodnenia 11, 16, 17b, 17f a 17ga)

Predsedníctvo sa vo svojich navrhovaných úpravách usilovalo o to, aby bolo zo znenia smernice absolútne jasné, že rešpektuje vnútroštátne právomoci a nezasahuje do tvorby ani obsahu – predovšetkým – vnútroštátnych systémov sociálnej ochrany, rodinného práva a systémov vzdelávania. Zástupca Komisie upozornil na to, že navrhovaná smernica sa týka rovnakého zaobchádzania, najmä pokiaľ ide o prístup, a nemôže upravovať záležitosti, ktoré spadajú do vnútroštátnych právomocí.

³ 8549/21.

Pracovná skupina vo všeobecnosti uvítala zmeny navrhované v texte. Jedna delegácia však vyjadrila názor, že nové znenie nezaručuje dodržanie zásady subsidiarity, a to okrem iného najmä v oblasti rodinného a súkromného života. Iné delegácie upozornili na to, že je dôležité, aby sa našla správna rovnováha medzi subsidiaritou a potrebou zabezpečiť zmysluplnú ochranu pred diskrimináciou prostredníctvom práva EÚ. Niektoré delegácie tiež uviedli, že je potrebné, aby sa ďalej objasnil vzájomný vzťah medzi zákazom diskriminácie a právami, ako je sloboda tlače.

b) Náklady na vykonávanie (články 4, 4a a 4b a článok 15)

Predsedníctvo vo svojich navrhovaných úpravách znenia zjednodušilo hlavné ustanovenia o zdravotnom postihnutí tým, že ich zaradilo pod „primerané prispôsobenie“ a vypustilo samostatný článok o „prístupnosti“, pričom spresnilo, že ustanoveniami nie sú dotknuté právne predpisy Únie o prístupnosti alebo primeranom prispôsobení v súvislosti s určitým tovarom alebo službami. Hoci primerané prispôsobenie ostáva jednoznačnou povinnosťou ako súčasť zásady rovnakého zaobchádzania, nemusí podľa textu viesť k neúmernému zaťaženiu. Predsedníctvo tiež navrhlo, aby sa členským štátom za výnimočných okolností udelilo právo adresovať Európskej komisii odôvodnenú žiadosť o dočasnú výnimku z požiadavky poskytnúť primerané prispôsobenie. Cieľom tohto návrhu je rozptýliť dlhodobé obavy delegácií v súvislosti s nákladmi na zaručenie prístupnosti bývania a infraštruktúry a času potrebného na vykonanie potrebných zmien.

Hoci pracovná skupina vo všeobecnosti uvítala úsilie predsedníctva posunúť sa ďalej, niektoré delegácie dôrazne trvajú na tom, že je potrebné zachovať v texte ambiciózne ustanovenia o zdravotnom postihnutí. Iné delegácie zas spochybnili vypustenie ustanovení o prístupnosti z normatívnej časti textu, ako aj zlučiteľnosť navrhovanej dočasnej výnimky s UNCRPD, podľa ktorej sa musia primerané prispôsobenia urobiť *vždy*, pokiaľ nepredstavujú neúmerné zaťaženie. Delegácie preto považovali za potrebné dôkladnejšie posúdiť akýkoľvek možný mechanizmus dočasnej výnimky vrátane jeho zdôvodnenia, konkrétne modality, ktoré by sa naň vzťahovali, a kritériá, ktoré by bolo potrebné splniť v prípade žiadosti o dočasnú výnimku.

c) **Právna istota (článok 1, článok 2 ods. 2, 7 a 7a, článok 4a ods. 4 a 5 a článok 12 ods. 3) a odôvodnenia 19ca, 19cb, 19cc, 19d a 20-aa)**

Svojimi navrhovanými úpravami znenia sa predsedníctvo pokúsilo zlepšiť právnu istotu objasnením alebo vypustením niektorých pojmov. Objasnil sa napríklad pojem viacnásobnej diskriminácie, a to prostredníctvom novej formulácie, ktorá opisuje a špecifikuje možnú kombináciu dôvodov v rámci tohto pojmu, čo presnejšie vystihuje špecifický rozsah prerokovávanej smernice. Vypustili sa odkazy na „diskrimináciu na základe vzťahu“, ktorou sa už zaoberá judikatúra Súdneho dvora EÚ, a „diskrimináciu na základe domnienky“.

Hoci pracovná skupina uvítala úsilie o zlepšenie právnej zrozumiteľnosti, niektoré delegácie vyjadrili pochybnosti v súvislosti s tým, že sa z textu vypustila diskriminácia na základe vzťahu a diskriminácia na základe domnienky. Bolo navrhnuté, aby sa preskúmali iné riešenia vrátane možného odkazu na príslušnú judikatúru EÚ v odôvodneniach.

d) **Iné otázky**

Ďalšiu diskusiu si vyžaduje aj niekoľko iných otázok. Patrí k nim vymedzenie rozsahu pôsobnosti (vrátane subsidiarity v súvislosti so sociálnou ochranou); ustanovenia o možných objektívne odôvodnených rozdieloch v zaobchádzaní na základe veku alebo zdravotného stavu a terminológia v súvislosti s pozitívnymi opatreniami vrátane „zvýhodneného“, resp. „rozdielneho“ zaobchádzania a pojem „chránené skupiny“.

III. ZÁVER

Počas portugalského predsedníctva sa v prerokúvaných otázkach dosiahol výrazný pokrok. Aj keď úpravy znenia navrhované predsedníctvom väčšina delegácií vo všeobecnosti uvítala, je potrebná ďalšia technická práca a politická diskusia, aby sa v Rade dosiahla požadovaná jednotnosť.